

Klagenemnda for krav om kompensasjon og billighetserstatning
for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i
internasjonale operasjoner

~~Unntatt off., jf. offl § 13.1 jf. fvl § 13.1~~

VEDTAK

Klagesak nr.: 10/2016

Klager: [REDACTED]

Klagers prosessfullmektig: Advokat Jon Olav Holvik

Klagen gjelder: Krav om kompensasjon etter forskrift 2009-12-22 nr. 1768 om særskilt kompensasjonsordning

Beslutningsdato: 27. november 2017

I behandlingen har deltatt: Anne Stine Eger Mollestad
Marianne Abeler
Claus Brynildsen
Trond Jørgensen

Konklusjon: Saken hjemvises til SPK for ny behandling og innhenting ny uavhengig spesialisterklæring. Saksomkostninger i anledning klagen dekkes i sin helhet.

***

1. Sammendrag av sakens faktiske sider

Klagen gjelder krav etter forskrift 2009-12-22 nr. 1768 om særskilt kompensasjonsordning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner (kompensasjonsforskriften).

██████████, heretter kalt skadelidte, er født ██████████. Han tjenestegjorde i ██████████ i periodene ██████████ til ██████████ samt ██████████ til ██████████, i ██████████ i periodene ██████████ til ██████████ samt ██████████ til ██████████, og i ██████████ i perioden ██████████ til ██████████. Skadelidte tjenestegjorde som apotekerassistent, sanitetssoldat, skriver, radio/telefonoperatør og vognfører.

Skadelidte har forklart at under sin tjenestegjøring i ██████████ var den samlede tjenesten verst, hvor påkjenningen besto av beskytning samt trusler om beskytning. Han har videre forklart om følelse av avmakt, frykt og panikk da ██████████ invaderte ██████████ i ██████████. Under sin tjenestegjøring i ██████████ har skadelidte fortalt om angsten for å komme opp i noe, samt at øvelser med ██████████ opplevdes som vanskelige.

Skadelidte ble i ██████████ diagnostisert med Tourettes syndrom og ble medisineret for dette. Det fremgår av dokumentasjonen i saken at medisineringen påførte ham psykiske plager i form av situasjonsbetinget angst (redd for å gå i høyden) som var spesielt fremtredende ved hans arbeid på ██████████. ██████████ informerte han ██████████ om diagnosen og om medisineringen, herunder at medisineringen påførte ham store bivirkninger i form av depresjon. Dette medførte at han måtte slutte i jobben på ██████████. Da han fikk nye medisiner som ikke skulle gi slike bivirkninger, søkte han om å få gjenoppta sitt arbeid ved ██████████.

I ██████████ fikk han avslag på søknad om FN-tjeneste grunnet Tourettes, men ble tatt inn etter å ha anket denne avgjørelsen. I legegapiene i forbindelse med innvilgelsen bekreftes skadelidtes tidligere angst og depresjon, men at dette skyldtes bruken av medisinerne mot Tourettes.

I begynnelsen av 2009 hadde skadelidte problemer i ekteskapet. Han var nedstemt og fikk søvnproblemer som følge av dette. Ved slutten av 2009 kom skadelidtes tidligere FN-tjeneste i søkelyset som en mulig forklaring på hans psykiske plager. Skadelidte mener da selv at han har en mulig PTSD og ønsker å få dette nærmere utredet. Han gjennomfører to konsultasjoner hos Senter for Krisepsykologi i oktober 2012, hvor de ikke finner andre diagnoser enn Tourettes hos skadelidte.

Skadelidte har hele tiden vært i arbeid, både før, mellom og etter FN-tjeneste. Siden mai 2011 har han vært på AAP og siste arbeidsforhold ble avsluttet i mars 2013 grunnet at han ble glemsom, jobbet langsomt og fikk stort behov for oppfølging i jobben. I perioden 2014-2015 var han på arbeidsrettet tiltak. Det fremgår av rapport fra arbeidsrådgiving fra NAV i august samme år at skadelidte har sterke bivirkninger som følge av medisinerne han tar mot Tourettes.

Skadelidte skal ha søkt om uføretrygd fra NAV ved flere tilfeller, senest i mai 2016, men har fått avslag på dette. Han oppgir søvnvansker, angst og konsentrasjonsproblemer som årsak til redusert ervervsevne.

I forbindelse med det fremsatte kravet om kompensasjon for psykiske senskader som følge av deltakelse i internasjonal operasjon, innhentet Statens pensjonskasse (SPK) spesialisterklæring datert 26. mai 2016. Erklæringen konkluderte med at skadelidte oppfyller kriteriene for Tourettes syndrom samt Dyssemi, men at disse lidelsene ikke står i årsakssammenheng med FN-tjenesten. Erklæringen konkluderer med at skadelidte ikke var påført PTSD eller andre psykiske belastningsskader som følge av FN-tjenesten.

I vedtak av 8. august 2016 avslo SPK skadelidtes krav på kompensasjon. Advokat Jon Olav Holvik påklaget avslaget på vegne av skadelidte. SPK fant ikke grunnlag for å omgjøre sitt vedtak, og saken er sendt frem for klagebehandling.

Skadelidte har tidligere fått innvilget billighetserstatning på kr 236 792 i januar 2014 basert på erklæring utarbeidet av skadelidtes fastlege datert 13. desember 2013.

Skadelidtes advokat deltok under nemndsmøte. En representant fra SPK var også tilstede.

2. Klagenemndas vurdering

Skadelidte har fremsatt krav om kompensasjon etter forskriftens Del II § 4a. Dette forutsetter at vilkårene i forskriftens Del I er oppfylt, herunder forskriftens § 3.

Rett på ytelse etter kompensasjonsforskriften forutsetter at man er påført en varig psykisk belastningsskade som følge av tjenestegjøring i internasjonal operasjon. Videre må den psykiske belastningsskaden ha medført varig ervervsmessig uførhet, jf. forskriften § 3 første ledd.

Utgangspunktet etter de alminnelige erstatningsrettslige regler er at det mest sannsynlige faktum skal legges til grunn. Det er videre den som krever erstatning som har bevisbyrden. Prinsippet kommer til uttrykk i forskriften § 3, som slår fast at det alminnelige krav til årsakssammenheng gjelder, og at det må være en sannsynlighetsovervekt for at tjenesten er årsak til den psykiske belastningsskaden.

Det er et krav etter forskriften at det innhentes en spesialisterklæring etter særskilt mandat utarbeidet av Forsvarsdepartementet. Erklæringen i denne saken er datert 26. mai 2016, og i erklæringen konkluderer spesialisten med at skadelidte oppfyller kriteriene for Tourettes syndrom, samt dysthemi, men uten at disse lidelsene kan knyttes opp til FN-tjenesten. Han finner heller ikke holdepunkter for at skadelidte er påført PTSD eller andre psykiske belastningsskader som følge av FN-tjenesten. Skadelidte vurderes til å være i funksjonsmessig stand til å gjøre det meste, men med redusert energi og utholdenhet. Samlet anses skadelidtes tilstand som en generell hemning, med hensyn til initiativ og energiutfoldelse. Hans samlede psykiske invaliditet som følge av dette er fastsatt til 8 %.

Under behandlingen av klagen, opplyste SPK at spesialisten hadde mistet sin autorisasjon. SPK kunne ikke opplyse om årsaken til dette, men anførte at dette ikke berørte denne saken. SPK mente at erklæringen derfor kunne legges til grunn. Nemnda kontaktet i samråd med SPK og skadelidtes advokat Statens helsetilsyn, for å få kartlagt årsaken til at spesialisten hadde fått inndratt sin autorisasjon til å avgi sakkyndige vurderinger. Det er opplyst for nemnda at Statens helsetilsyn i vedtak av 12. juli 2017 har fattet vedtak om å begrense psykologens autorisasjon. Fra vedtaksdato kan spesialisten ikke utstede erklæringer etter helsepersonelloven § 15. I vurderingen viser Helsetilsynet til at han i den aktuelle erklæringen ikke tilfredsstilte kravene om varsomhet, nøyaktighet og objektivitet. Erklæringen inneholdt videre opplysninger som ikke var nødvendige for formålet. Psykologen tok ikke i tilstrekkelig grad forbehold om at det var knyttet usikkerhet til grunnlaget som konklusjonene bygger på, og han hadde ikke grunnlag for den diagnostiske vurderingen eller for pasientens anslåtte uføregrad.

Basert på de opplysninger som fremkom i Helsetilsynets sak, er det etter nemndas syn grunn til å stille spørsmål ved spesialistens nøytralitet. Nemnda finner at tilsvarende bastante ord og uttrykk, slik som utdraget fra Helsetilsynets vedtak referer til, også er fremtredende i den foreliggende spesialisterklæringen. Nemnda presiserer at dette beror på en konkret vurdering av erklæringen i denne saken. Skadelidte har selv bedt om en second-opinion fra en annen spesialist i saken. Etter nemndas syn ville det ikke ha vært holdepunkter for det isolert sett. Med bakgrunn i tilsynssaken og det grunnlag den bygger på, som kan ha overføringsverdi til vår sak, er det etter nemndas syn grunn til å vise varsomhet ift. alene å bygge på den sakkyndiges spesialisterklæring. Det er på denne bakgrunn påkrevet med en ny spesialisterklæring.

Det er fremsatt krav om dekning av utgifter til juridisk bistand med kr. 18 718,75 inkl. mva. Kravet gjelder en tidsbruk på 7 timer og 15 minutter. I henhold til forskrift av 24. juni 2011 om klagenemnda § 13, dekkes rimelige og nødvendige utgifter til juridisk bistand i anledning saken. Kravet dekkes i sin helhet.

3. Konklusjon

Saken hjemvises til SPK for ny behandling og innhenting av ny uavhengig spesialisterklæring.

SPK dekker saksomkostninger til juridisk bistand i anledning saken og klagen med kr 18 718,75 inkl. mva. i henhold til krav.

Vedtaket er enstemmig.

***

Oslo, 5. februar 2018

Anne Stine Eger Mollestad
Leder av klagenemnda